

ПРЕДЛАГАЧИ: ГРУПА ПРАТЕНИЦИ

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ И ПЛАТНИ СИСТЕМИ, по скратена постапка

Скопје, јули 2025 година

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - Скопје
KUVENDI I REPUBLIKES SE MAQEDONISE SE VERIUT - Shkup

Примено: E prapusan		01. 07. 2025	
Org. Edim. Njesis, Org.	Broj Numer	Prilog Shitoje	Vrednost Vlerë
08	377211		

ДО
ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 71 став 1 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 139, 144 и 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Ви поднесуваме Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за платежни услуги и платни системи, по скратена постапка.

ПРАТЕНИЦИ:

Дарина Стојаноска
Бојан Стојаноски
Зорана Бојковска
Емил Пачовска
Бранко Петрушевски

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИТЕ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Во Законот за платежни услуги и платни системи (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.90/22, 64/24 и 37/25), се уредуваат видовите на платежни услуги, дозволата за давањето на платежни услуги, издавањето електронски пари, транспарентноста на условите и обврските за информирање во врска со платежните услуги, правата и обврските на давателите и корисниците на платежните услуги, отворањето и користењето на платежната сметка, преносливоста на платежната сметка, транспарентноста и споредливоста на надоместоците поврзани со платежните сметки и услуги, постапките за решавање на спорови настанати при давањето на платежни услуги, платните системи и конечноста на порамнувањата, надзорот над платежните институции, институциите за електронски пари и операторите на платните системи, воспоставувањето и одржувањето на единствениот регистар на сметки, како и други прашања поврзани со платежните услуги и платните системи.

По однос на одредбите од Законот со кој се регулира воспоставувањето и одржувањето на единствениот регистар на сметки (ЕРС), Централниот регистар на Република С.Македонија како администратор на регистарот, има обврска истиот да го воспостави најдоцна до 1 јуни 2025 година. Со оглед дека, станува збор за комплексна материја која е поврзана со запишување, следење и ажурирање на податоци, воспоставување на интероперабилност со постојни регистри и системи, усогласување на различни технички стандарди и процедури, како и обезбедување на соодветна правна и технолошка рамка за долгорочно и сигурно функционирање на регистарот, како и материја чија што имплементација подразбира вклученост на голем број засегнати институции, потребна е измена на рокот за воспоставување на ЕРС и на електронскиот систем за присилна наплата, без притоа да се загрози квалитетот, стабилноста и правната сигурност на системот.

Оттука, со предложената измена на Законот за платежни услуги и платни системи се пролонгира рокот за воспоставување на електронскиот систем за присилна наплата од страна на Клириншката куќа најдоцна до ноември 2026 година и истовремено се одложува рокот за воспоставување на ЕРС од страна на Централниот регистар најдоцна до декември 2026 година.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Основните цели на овој Предлог на закон е одложување на роковите за воспоставувањето на електронскиот систем за присилна наплата, најдоцна до ноември 2026 година и за воспоставувањето на Единствениот регистар на сметки, најдоцна до декември 2026 година.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за платежни услуги и платни системи не предизвикува фискални импликации врз Буџетот на Република Северна Македонија.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на овој закон не се потребни дополнителни финансиски средства. Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за платежни услуги и платни системи не повлекува материјални обврски за одделни субјекти.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Согласно член 175 алинеја 1 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, имајќи во предвид дека не се работи за сложен и обемен закон, се предлага Собранието да расправа по Предлогот на Закон по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ И ПЛАТНИ СИСТЕМИ

Член 1

Во Законот за платежни услуги и платни системи (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.90/22, 64/24 и 37/25) во член 146 во ставот (4) по зборовите „покрај условите од“ се додаваат зборовите: „членот 142”.

Член 2

Во член 231 во ставот (3) зборовите „1 ноември 2025 година“ се заменуваат со зборовите: „1 ноември 2026 година”.

По ставот (3) се додава нов став (4) кој гласи:

„(4) Платните налози за присилна наплата од член 179 став (2) од овој закон се доставуваат преку електронскиот систем за присилна наплата почнувајќи од 1 ноември 2027 година”.

Член 3

Во член 234 во ставот (4) зборовите „1 ноември 2025 година“ се заменуваат со зборовите: „1 ноември 2027 година”.

Член 4

Централниот регистар на Република Северна Македонија е должен да го воспостави Единствениот регистар на сметки најдоцна до 1 декември 2026 година.

Член 5

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за платежни услуги и платни системи (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 37/25) во член 23 зборовите „1 ноември 2025 година“ се заменуваат со зборовите „1 мај 2027 година”.

Член 6

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија”.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Со членот 1 од Предлогот на законот се вршат измени во член 146 од постојниот Закон и истите се од техничка природа.

Со членот 2 од Предлогот на законот се пролонгира рокот (најдоцна до 1 ноември 2026 година) во кој Клириншката куќа е должна да го воспостави електронскиот систем за присилна наплата, при што платните налози за присилна наплата ќе отпочнат да се доставуваат преку електронскиот систем за присилна наплата почнувајќи од 1 ноември 2027 година.

Со членот 3 од Предлогот на законот се уредува дека одредбите од Законот за платежни услуги и платни системи кои се однесуваат на присилната наплата (Дел седми Глава III) ќе отпочнат да се применуваат најдоцна до 1 ноември 2027 година и истите се во контекст на измените со членот 2 од Предлогот на законот.

Со членот 4 од Предлогот на законот се пропишува обврска Централниот регистар да го воспостави Единствениот регистар на сметки најдоцна до 1 декември 2026 година.

Со членот 5 од Предлогот на законот се уредува дека одредбите од Законот за платежни услуги и платни системи кои се однесуваат на издавање на информации од ЕРС ќе отпочнат да се применуваат најдоцна до 1 мај 2027 година.

Со членот 6 од Предлогот на законот се уредува влегувањето во сила на овој закон.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените решенија се меѓусебно поврзани и се надополнуваат.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со Предлогот на законот ќе се овозможи пролонгирање на роковите за воспоставување на Електронскиот систем за присилна наплата и Единствениот регистар на сметки.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИТЕ ОД ЗАКОНОТ ЗА ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ И ПЛАТНИ СИСТЕМИ ШТО СЕ МЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ

Органи на оператор на значаен или системски значаен платен систем

Член 146

(1) Органи на операторот на значаен или системски значаен платен систем, определен согласно со подзаконскиот акт од членот 136 став (2) од овој закон, се:

1) управен одбор и надзорен одбор или одбор на директори;
2) одбор за управување со ризиците кој се состои од најмалку три, но не повеќе од девет члена и

3) други одбори, определени согласно со статутот на операторот на платниот систем.

(2) Членовите на одборот за управување со ризици се избираат од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во операторот на платен систем.

(3) Најмалку еден од членовите на одборот за управување со ризиците е од редот на извршните членови на одборот на директори или од редот на членовите на управниот одбор на операторот на платен систем, којшто воедно е и претседател на овој одбор.

(4) Неизвршните членови на одборот на директори, членовите на надзорниот одбор, членовите на одборот за управување со ризиците покрај условите од ставови (2) и (3) од овој закон, задолжително треба да имаат познавање за работењето на платниот систем и за ризиците на кои е изложен операторот на платниот систем.

(5) Со статутот на операторот на платниот систем, операторот на платниот систем поблиску ги пропишува бројот, составот, надлежностите, правата, должностите, одговорностите и начинот на работење на органите на управување на операторот на платен систем, како и бројот, назначениот временски рок, надлежностите, правата, одговорностите и условите за именување на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во операторот на платниот систем.

Член 231

(1) Централниот регистар на Република Северна Македонија е должен да го воспостави единствениот регистар на сметки најдоцна до 1 декември 2024 година.

(2) Операторот на платниот систем ќе започне да ги наплатува надоместоците за пренос на информации и податоци за платежните сметки од членот 176 став (9) од овој закон по истекот на 24 месеци од денот на воспоставување на единствениот регистар на сметки од ставот (1) на овој член.

(3) Правното лице од членот 179 став (15) од овој закон е должно да го воспостави електронскиот систем за присилна наплата и овозможи размена на информациите најдоцна до 1 ноември 2025 година.

Член 234

(1) Одредбите од членовите 42 став (9) точка 3, 54 и 55 од овој закон ќе отпочнат да се применуваат во рок од 15 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Одредбите од членот 184 ставови (5) и (8) од овој закон ќе започнат да се применува во рок од 16 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) Одредбите од Дел седми Глава II и Дел четврти Глава IV од овој закон ќе започнат да се применуваат најдоцна до 1 декември 2024 година.

(4) Одредбите од Дел седми Глава III од овој закон ќе отпочнат да се применуваат најдоцна до 1 ноември 2025 година.

(5) Одредбите од членот 183 став (7) од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2024 година.

Законот за изменување и дополнување на Законот за платежни услуги и платни системи (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“број37/25)

Член 25

Одредбата од членот 5 од овој закон со која во членот 42 од законот се додава нов став (10) ќе започне да се применува во рок од шест месеци од денот на пристапувањето на Република Северна Македонија во Единствената област за плаќања во евра.